



MISKEI FERENC

## CSÁB NEM HAGYJA VESZNI ÉRTÉKEIT

Az összefogásnak és a magyar kormány támogatásának köszönhetően hamarosan visszanyeri régi szépségét a csábi templom. A szakemberek mellett a község lakossága is kivette a részét a munkákból.

| Az apszis a festés után / Fotó: Novák József plébános és Zatko Ervin |

**Cs**áb község ősidők óta lakott. A falu az 1332–37-es pápai tizedjegyzékben is szerepel, mint egyházhely. Akkor, a Boldogságos Szűz Máriának szentelt temploma a török időkben teljesen elpusztult. A 18. század elején épült fel a loretoi litánia egyik Mária-megszólítását idéző, Angyalok Királynéja-templom.

A falu földesura, Gyarmati és Kékkői II. Balassa Pál azonban 1768-ban átépítette a templomot, amelynek eredménye a ma is látható, egyhajós, porosz boltozattal ellátott, a késő barokk és a korai rokokó stílusát magán viselő, hagymakupolás templom. A Mária-kultuszhoz hűséges Csáb település átépített templomát Szűz Mária Szent Nevére „keresztelte át”.

Az azóta eltelt viszontagságos évszázadok során többször is végeztek kisebb-nagyobb javításokat, felújításokat az épületen. A múlt században el kellett tüntetni a második világháború nyomaait, majd az 1956-os statikai karbantartás mondható az egyik legnagyobb volumenű munkának. Ha ugyanis akkor nem avatkoznak közbe a szakemberek, könnyen meglehet, hogy a csábi istenháza ma már nem is áll. A boltíveken és oszlopokon tátongó hatalmas repedéseket azonban kijavították. Csaknem harminc év múlva ismét állagmegőrzési munkálatok voltak a templomban, pontosabban kívülről teljesen új vakolatréteget kapott, s belülről is oda jobban illő, barokkosabb festést kapott. Akkor a költségeket az egyházközség, a falu ön-

kormányzata és a helyi termelőszövetkezet összefogásának eredményeként közösen állták. A továbbiakban azonban a falak nedvesedni kezdtek, a vakolat hullott, és ismét repedések jelentek meg a boltíveken és az oszlopokon. Ekkor fordult Csáb a Magyar Kormányhoz. A 2021–2022-es felújítást a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának köszönhetően a Magyar Kormány templomfelújítási programjából finanszírozták. A sikeres pályázatra a csábi templom megkapta a kért 15 millió forintot.

Nagy lendülettel vágunk bele a munkálatokba. Még az előző magyarországi pályázati forrásból kezdtük el a templom alapjainak – aláfúrásokkal történő – megerősítését, amit a jelen-

legi pályázati pénzek segítségével fejeztünk be 2022 elején. Idén május végén történt az első látványos lépés, mert az összehívott hívek segítségével úgymond kihurcolkodtunk a templomból, hogy helyet csináljunk az állványoknak.

Eltávolítottuk az 1979-ben felrakott vörösfenyő-borítást és másfél méter magasságban levertük a vakolatot. Így váltak láthatóvá a mesterien kifaragott építőkövek és téglák. Volt olyan szombantunk, amikor csaknem 30 helyi lakos 15 vésőkalapáccsal szorgoskodott az istenházán. A sok port magasnyomású vízmosóval távolítottuk el a falokról, majd a kövek közötti habarcsréteget kellett precízen kivájni. Ezután Komárom környékéről érkeztek szakemberek a belső repedések „összevarrására”, amelyekhez fémspirálokat használtak.

A meleg nyári hónapokban kicseréltük az elektromos hálózatot, modernizáltuk a hangosítást és a világítást; nagy köszönet illeti a helyi villanyszerelőket áldozatos munkájukért. Ezután már a kőművesmunkák következtek, s a régi, eltávolított vakolat helyére több rétegben szanációs hidrofób habarcs került, amely segítségével vissza lehetett állítani a vizesedés miatt szét hullott domborulatokat. Ezek a munkák augusztus közepéig tartottak.

A csábi ácsok keze munkáját dicsérte a templom szentélyének precíz beállványozása, amit maga a festőművész és restaurátor, Tarr György is dicsért. Szeptember elején kezdte a templom szentélyének, bejáratának és karzatának a festését. Munkája magáért beszél: amit a szocializmus éveiben szegényessé tettek, hiszen a templom egykori díszes, nagy oltárát eltávolították, most a térhatású festésnek hála, a régi pompáját is túlszárnyalja.

Egy barokk templomhoz igenis méltó, hogy azt márványos mintázatú oszlopok, kacskaringós csigavonalak díszítsék. Szépségét a frissen restaurált mennyezeti freskók és ornamentumok is nagyban emelik. Balga Zoltán, Csábról származó prágai plébános anyagi támogatásának köszönhetően az apszis ovális ablakába a plébánia címerét ábrázoló ólomüveg, Soós Csilla munkája került.



| A templom szépségét a frissen restaurált freskók és ornamentumok is emelik |

Bár a munkálatok csak a következő év első felében fejeződnek be, a legfontosabb, és a festés szempontjából is legbonyolultabb rész – a szentély – már elkészült, és használható. Ahhoz azonban, hogy minden időben befejeződjön, továb-

bi összefogásra és áldozatvállalásra lesz szükség, de szerencsére a csábiak e téren már bizonyítottak. A katolikus hitben erős, tenni akarással teli, felelősségteljes kis közösség vagyunk a Palócföldön, akik nem hagyják veszni értékeiket.

| Helyére került az új ólomüveg is |

